

Sådanne retningslinjer bør efter Rigsadvokatens opfattelse udformes, så det bliver meget enkelt at fastsætte straffen i gentagelsestilfælde.

Rigsadvokaten foreslår derfor, at bøderne forhøjes med 50 procent i andengangstilfælde. Dette forslag indebærer, at bøden for besiddelse af f.eks. 8 gram hash forhøjes til 3.000 kr., mens bøden for besiddelse af f.eks. 0,3 gram heroin forhøjes til 4.500 kr., hvis den pågældende tidligere er straffet én gang. Ved besiddelse af større mængder narkotika, f.eks. 4,5 gram kokain, forhøjes bøden i andengangstilfælde til 12.000 kr.

Disse forhøjede bøder i andengangstilfælde tænkes af Rigsadvokaten anvendt således, at gentagelsesvirkningen indtræder i forhold til alle tidligere afgørelser efter lov om euforiserende stoffer og straffelovens § 191, uanset hvilket stof den tidligere afgørelse vedrørte, uanset om den tidligere sag vedrørte besiddelse eller videresalg mv. og ligeledes uafhængigt af, om den tidligere sag er afgjort med bøde eller frihedsstraf.

Ved senere gentagelsestilfælde foreslås bøderne forhøjet med 100 procent i forhold til bøden i førstegangstilfælde. Dette medfører, at bøden for besiddelse af f.eks. 8 gram hash i tredjegangstilfælde forhøjes til 4.000 kr., mens bøden for besiddelse af f.eks. 0,3 gram heroin forhøjes til 6.000 kr., hvis den pågældende tidligere er straffet to gange. Ved besiddelse af større mængder narkotika, f.eks. 4,5 gram kokain, forhøjes bøden i tredjegangstilfælde til 16.000 kr.

Denne forhøjelse af bøderne er så markant, at Rigsadvokaten ikke finder grundlag for at foreslå yderligere forhøjelser ved den fjerde overtrædelse eller senere overtrædelser.

Rigsadvokaten bemærker, at der med forslagene bliver tale om meget store bøder i gentagelsestilfælde, når der foreligger besiddelse af betydelige mængder stof. I stedet for den foreslåede forhøjelse med henholdsvis 50 procent og 100 procent i gentagelsestilfælde kunne det derfor overvejes at fastsætte forhøjelserne i gentagelsestilfælde til henholdsvis 25 procent og 50 procent.

Rigsadvokaten bemærker dog, at bøderne fortsat foreslås nedsat til det halve for personer under 18 år og for personer med særlig lav indtægt, hvilket vil medføre væsentligt lavere bødestørrelser også ved gentagelse. Endvidere bemærker Rigsadvokaten, at de foreslåede bøder med tillæg af 50 procent og 100 procent i gentagelsestilfælde ikke medfører så markant store bøder for besiddelse af små mængder stoffer, at det ikke vil være muligt for de fleste at betale disse. Således vil bøderne på 2.000 kr. og 3.000 kr. i førstegangstilfælde blive forhøjet til bøder på henholdsvis

3.000 og 4.500 kr. i andengangstilfælde og til 4.000 og 6.000 kr. i tredjegangstilfælde.

Endelig må det ifølge Rigsadvokaten antages, at mange af de personer, der har et vedvarende misbrug og en stærk afhængighed af stoffer (de egentlige narkomaner), under alle omstændigheder vil kunne idømmes så mange bøder, at de på grund af deres økonomiske forhold kun undtagelsesvis vil være i stand til at betale disse, uanset om forhøjelsen i gentagelsestilfælde bliver på 50/100 procent eller på 25/50 procent. Dette gælder uanset, om de pågældende kan indgå aftaler om afdragsvis betaling af bøderne.

2.4.5.1. Justitsministeriet kan tilslutte sig Rigsadvokatens oplæg.

Det foreslås derfor, at der i lov om euforiserende stoffer indsættes en ny bestemmelse, der præciserer, at der ved udmåling af straffen, herunder ved fastsættelse af bøder, for overtrædelse af loven skal lægges vægt på skadevirkningerne af de pågældende stoffer, det vil sige de forhold, som også begrunder kriminaliseringen af at besidde stofferne, jf. lovens § 1, stk. 2, og § 2, stk. 4. Med forslaget forudsættes det, at bøderne for besiddelse af euforiserende stoffer fremover fastsættes i overensstemmelse med det udkast til nye bødetakster, som Rigsadvokaten har udarbejdet (bilag 2). Det forudsættes også, at bøderne fremover beregnes på grundlag af en forhøjelse med 50 procent i andengangstilfælde og med 100 procent i senere gentagelsestilfælde.

Straffastsættelsen vil i sidste ende bero på domstolens konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige sagens omstændigheder, og det angivne bødeniveau vil derfor kunne fraviges i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpene eller formildende omstændigheder.

Det forudsættes endvidere, at Rigsadvokaten – som på andre områder – i fremtiden fortsat vil kunne revidere bødetaksterne som følge af den almindelige pris- og lønudvikling.

Den foreslåede lovændring tilsigter alene at skærpe straffene inden for det område, der efter gældende ret straffes med bøde. Det er således ikke hensigten, at der fremover skal idømmes frihedsstraf i videre omfang end i dag for besiddelse af euforiserende stoffer til eget forbrug. Med lovforslaget tilsigtes heller ikke i øvrigt ændringer af strafniveauet i sager om overtrædelse af lov om euforiserende stoffer.

2.4.5.2. I tilfælde, hvor brugen af stoffer er udslag af en stærk afhængighed, kan sociale hensyn med meget betydelig vægt tale for anvendelse af en advarsel i stedet for bøde.